

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

Axmedova Dildora Bahodirovna

ONA TILI

**5111700 – boshlang'ich ta'lism yo'nalishi
I bosqich talabalari uchun mo'ljallangan.**

O'QUV QO'LLANMA

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

Axmedova Dildora Bahodirovna

ONA TILI

**5111700 – boshlang'ich ta'limg yo'nalishi
I bosqich talabalari uchun mo'ljallangan.**

O'QUV QO'LLANMA

Buxoro – 2021

ANNOTATSIYA

Ushbu o'quv qo'llanma oliy o'quv yurtlarining 5111700 – boshlang'ich ta'lim va sport-tarbiyaviy ish yo'nalishi o'qituvchi va talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, o'quv qo'llanmada ona tili fanining predmeti, asosiy tushunchalari, maqsadi va vazifalari hamda o'zbek adabiy tili haqida umumiyl tushunchalar, adabiy til va sheva, milliy adabiy til, ona tili sathlari va ularning o'zaro aloqadorligi bilan bog'liq masalalarning umumiyl tavsifi, bu borada boshlang'ich sinf darsliklarida nazariy va amaliy jihatlarning aks etishi haqida muhim ma'lumotlar berilgan.

АННОТАЦИЯ

Учебное пособие предназначено для учителей и студентов 5111700 – учебных заведений начального и спортивного образования. В учебнике рассматриваются предмет, основные понятия, цели и задачи науки о родном языке и детской литературе, а также общие понятия об узбекском литературном языке и диалекте, национальном литературном языке, уровнях владения родным языком и их взаимосвязи. Дается общее описание вопросов, а также важная информация по отражению теоретических и практических аспектов в учебниках для начальной школы.

ANNOTATION

This manual is intended for teachers and students of 5111700 – primary education and sports education of higher education institutions. The textbook deals with the subject, basic concepts, goals and objectives of the science of mother tongue and children's literature. Also, general concepts about the Uzbek literary language and dialect, national literary language, levels of mother tongue and a general description of their relationship as well as important information on the reflection of theoretical and practical aspects in primary school textbooks are provided.

Muallif:

Buxoro davlat universiteti katta o'qituvchisi, f.f.f.d. (PhD) D.B. Axmedova

TAQRIZCHILAR: Buxoro davlat universiteti dotsenti, f.f.d.(DSc) B.M.Jo'rayeva
Buxoro davlat universiteti dotsenti, p.f.d. (DSc) A.Hamroyev

Mundarija

Modul lar	Mashg'ulot mavzulari	Betlar
1-modul. Kirish.	1-mavzu: Til ijtimoiy, doim o'zgarib, rivojlanib turuvchi hodisadir.	5
	2-mavzu: Milliy va adabiy til	15
	3-mavzu: Fonetika va fonologiya	27
	4-mavzu: Ona tilining vokalizmi va konsonantizmi	35
	5-mavzu: Nutqning fonetik bo'linishi	50
	6-mavzu: Nutq tovushlarining fonetik o'zgarishlari	61
	7-mavzu: Orfoepiya haqida umumiy ma'lumot	69
	8-mavzu: Grafika va orfografiya	88
	9-mavzu Ona tili imlosi va uning asosiy tamoyillari	105
2-modul. Fonetika.	10-mavzu: Leksikologiya, uning obyekti, turlari, vazifalari. Ona tili lug'at tarkibining ma'no jihatdan tavsiflanishi	128
	11-mavzu:Lug'at tarkibining shakl va ma'no munosabatlari jihatidan	149
3-modul. Leksikologiya.		

	tavsiflanishi	
	12-mavzu: Lug`at tarkibidagi so`zlarning kelib chiqishi, ijtimoiy guruuhlar tomonidan qo'llanishi jihatidan tavsiflanishi	160
	13-mavzu:Lug`at tarkibining faolligi yoki nofaolligi jihatidan tavsiflanishi; lug`at tarkibining hissiy-ta'siriy bo'yoqdotligi jihatidan tavsiflanishi	168
	14-mavzu: Lug`at tarkibidagi ajralmas birikmalar – frazeologik birikmalarning ma'no va tarkib jihatdan tavsiflanishi. Leksikografiya (lug`atshunoslik)	175
	Glossariy	192
	Foydalilanilgan adabiyotlar ro'yxati	197

ISBN 978-9943-6919-9-5

9 789943 691995